

KIÊN GIANG: XÂY DỰNG MÔ HÌNH TRỒNG HỒ TIÊU ĐẠT GLOBALGAP TẠI PHÚ QUỐC

THS LƯƠNG THANH HẢI

Giám đốc Sở KH&CN Kiên Giang

Huyện đảo Phú Quốc có 10 đơn vị hành chính, gồm: thị trấn Dương Đông, thị trấn An Thới và các xã: Cửa Cạn, Cửa Dương, Hàm Ninh, Dương Tơ, Hòn Thơm, Bãi Thơm, Thổ Châu và Gành Dầu. Với vị trí địa lý đặc biệt, lại phân bố trên phạm vi lãnh hải rộng lớn, huyện Phú Quốc có một vai trò hết sức quan trọng trong việc đảm bảo an ninh - quốc phòng và phát triển kinh tế - xã hội.

Thực hiện chủ trương xây dựng nông thôn mới, một số địa phương của tỉnh Kiên Giang đã có ý tưởng khai thác, phát triển

các sản phẩm nông nghiệp đặc sản dựa trên những lợi thế kinh tế đặc trưng, tiềm năng sẵn có nhằm tạo bước đột phá trong sản xuất nông nghiệp, góp phần giúp nông dân vươn lên làm giàu chính đáng. Huyện Phú Quốc là một trong những địa phương nổi tiếng về sản xuất hồ tiêu, đây là cây công nghiệp truyền thống của huyện đảo. Đặc biệt là Cửa Dương - một trong hai xã có diện tích trồng cây hồ tiêu lớn nhất huyện đang tập trung phát triển mạnh loại cây trồng này, phấn đấu tăng diện tích lên 180 ha vào năm 2015, góp phần thực hiện tiêu chí xây dựng nông thôn mới.

Xã Cửa Dương có 8 ấp, gồm: Cây Thông Ngoài, Cây Thông Trong, Bến Tràm, Búng Gội, Khu Tượng, Suối Cát, Ông Lang, Gành Gió. Đây là xã có diện tích đất sản xuất nông nghiệp lớn nhất huyện với 1.213 ha, đất rừng quốc gia và phòng hộ là 16.316 ha, phần còn lại là đất phi nông nghiệp. Đề tài xây dựng mô hình sản xuất hồ tiêu đạt tiêu chuẩn GlobalGAP được thực hiện thí điểm tại xã có truyền thống trồng tiêu lâu đời này. Đề tài đã chọn 5 hộ nông dân, với diện tích 4,05 ha (hơn 9.000 gốc tiêu) để xây dựng mô hình, đây là những nông dân có nhiều kinh nghiệm trong việc

Hồ tiêu là loài cây trồng có từ rất lâu đời ở đảo Phú Quốc (Kiên Giang). Hồ tiêu Phú Quốc nổi tiếng vì hạt mẩy, vỏ mỏng, ruột đặc, cay nồng, mùi thơm đặc trưng. Hiện toàn huyện có khoảng 400 ha hồ tiêu được trồng ở các xã: Hàm Ninh, Dương Tơ, Cửa Dương, Cửa Cạn, Bãi Thơm, Gành Dầu và 2 thị trấn An Thới, Dương Đông, với sản lượng khoảng 1.200 tấn/năm. Tuy nhiên, trước đây nông dân Phú Quốc trồng hồ tiêu theo phương pháp thủ công truyền thống, chủ yếu sử dụng lao động chân tay. Bên cạnh đó, nhiều hộ nông dân sử dụng phân bón hóa học, thuốc bảo vệ thực vật theo cảm tính, vừa khiến chi phí đầu vào tăng, vừa ảnh hưởng đến chất lượng hạt tiêu... Những năm qua, các ngành chức năng ở Phú Quốc đã có nhiều chương trình, dự án hỗ trợ người trồng tiêu, nhờ vậy năng suất và chất lượng hồ tiêu Phú Quốc ngày một tăng cao. Năm 2012, thông qua thực hiện 1 đề tài khoa học, qua thí điểm đã có 5 hộ trồng tiêu ở Phú Quốc được cấp giấy chứng nhận đạt tiêu chuẩn GlobalGAP. Đây là cơ sở để nhân rộng mô hình, tạo cơ hội cho hồ tiêu Phú Quốc tiếp tục khẳng định thương hiệu, vươn ra chiếm lĩnh thị trường trong nước và thế giới.

trồng, chăm sóc tiêu cũng như mạnh dạn áp dụng các tiến bộ khoa học và công nghệ (KH&CN) vào canh tác tiêu.

trình, nên chi phí đầu tư của các hộ sản xuất tiêu theo quy trình GlobalGAP tương đối giống nhau. Mặc dù chi phí đầu tư cho

STT	Họ và tên	Địa chỉ	Diện tích (ha)	Số gốc tiêu
1	Nguyễn Văn Quý	Ấp Ông Lang	1,3	3.000
2	Đinh Thị Bích Phương	Ấp Gành Gió	0,15	420
3	Lý Ngọc Thơ	Ấp Búng Gội	0,9	2.000
4	Lê Minh Dũng	Ấp Suối Cát	1,0	2.000
5	Lê Minh Trí	Ấp Suối Cát	0,7	1.600
Tổng cộng			4,05	9.020

Danh sách các hộ nông dân tham gia thực hiện mô hình

Được sự quan tâm của lãnh đạo địa phương và sự đồng thuận của 5 hộ nông dân, Đề tài đã thành lập Tổ hợp tác sản xuất tiêu Cửa Dương nhằm xây dựng cơ sở vật chất, trang thiết bị làm việc... để quản lý các quy trình sản xuất, đáp ứng yêu cầu của tổ chức chứng nhận GlobalGAP. Sau một vụ tiêu được triển khai thực hiện, dựa trên kết quả đánh giá thẩm định của các chuyên gia, 5 vườn tiêu của Tổ hợp tác sản xuất tiêu Cửa Dương đã đạt tất cả các tiêu chuẩn GlobalGAP theo bộ tiêu chuẩn mới (Version 4.0), có yêu cầu khắt khe hơn bộ tiêu chuẩn cũ. Năng suất bình quân của 5 hộ thực hiện mô hình đạt 4,6 tấn/ha, cao hơn so với ngoài mô hình khoảng 100 kg/ha. Do canh tác cùng một quy

công làm cỏ, bón phân, phun thuốc, cày xới đất, thu hoạch, xăng dầu, phân bón, thuốc bảo vệ thực vật có cao hơn so với ngoài mô hình khoảng 3-4 triệu đồng, nhưng tổng chi phí đầu tư trong mô hình canh tác theo tiêu chuẩn GlobalGAP vẫn thấp hơn so với ngoài mô hình. Hiệu quả kinh tế - xã hội cho thấy, các hộ canh tác tiêu theo tiêu chuẩn GlobalGAP đạt lợi nhuận từ 382 đến 615 triệu đồng/ha, trong khi sản xuất không theo tiêu chuẩn cho lợi nhuận thấp hơn (chỉ từ 265 đến 534 triệu đồng/ha). Bên cạnh đó, đề tài còn thí nghiệm và xác định được công thức bón phân, chế độ chăm sóc và phòng trừ dịch hại thích hợp nhất theo điều kiện đất đai trên mỗi vườn tiêu canh tác theo tiêu

chuẩn GlobalGAP, giúp mang lại hiệu quả tốt, thân thiện với môi trường cũng như sức khỏe của nông dân.

Có thể khẳng định, hồ tiêu là cây không những góp phần xóa đói giảm nghèo mà còn giúp nông dân làm giàu. Đây là loại cây trồng có tiềm năng, thế mạnh và giá trị kinh tế vượt trội so với nhiều loại cây trồng khác của địa phương. Để mô hình này được nhân rộng, trên cơ sở quy hoạch diện tích trồng hồ tiêu của huyện (500 ha vào năm 2015), hiện nay, Phú Quốc đang tập trung tháo gỡ những vướng mắc trong việc đầu tư nghiên cứu phát triển cây hồ tiêu cũng như triển khai thực hiện các giải pháp khác một cách đồng bộ. Cụ thể là tìm những giống mới có năng suất, chất lượng cao thay thế cho

giống cũ đang bị thoái hóa để cung ứng cho nông dân; hướng dẫn kỹ thuật trồng và chăm sóc hồ tiêu gắn với hỗ trợ nguồn vốn vay ưu đãi cho người trồng tiêu; tổ chức canh tác cây hồ tiêu theo quy trình thực hành nông nghiệp tốt, an toàn, chất lượng và thân thiện với môi trường... Để làm được điều đó, cần có sự tham gia của nhiều phía, cả nhà vườn, nhà khoa học, nhà doanh nghiệp thu mua - tiêu thụ hồ tiêu và Nhà nước. Nhà khoa học cần nghiên cứu, chọn tạo những giống hồ tiêu mới cho năng suất, chất lượng cao để cung ứng cho nông dân; hướng dẫn kỹ thuật trồng và chăm sóc hồ tiêu theo quy trình thực hành nông nghiệp tốt, an toàn, chất lượng. Nhà vườn cần học tập để cải tiến phương pháp trồng tiêu theo hướng hiện đại hơn để

vừa tăng năng suất, tiết kiệm chi phí, vừa ổn định chất lượng - một yếu tố rất quan trọng nếu muốn phát triển bền vững thương hiệu hồ tiêu Phú Quốc. Nhà doanh nghiệp thì một mặt cần đảm bảo lợi nhuận, mặt khác cần phối hợp, tạo điều kiện quảng bá sản phẩm hồ tiêu cho nhà vườn, thực hiện kinh doanh minh bạch theo đúng quy định pháp luật, tránh việc ép giá hoặc gian lận thương mại, làm ảnh hưởng tên tuổi đặc sản của địa phương. Nhà nước cần sớm ban hành chính sách tín dụng ưu đãi cho nông dân trồng hồ tiêu, đảm bảo nông dân có thể dễ dàng tiếp cận với các nguồn vốn vay, đặc biệt là vay với lãi suất ưu đãi.

Nghề trồng hồ tiêu là nghề truyền thống lâu đời, góp phần quan trọng tạo nên “linh hồn” cho địa danh Phú Quốc, do đó rất cần được giữ gìn và phát huy để người nông dân có thể “sống vui, sống khỏe” với cây tiêu, để hạt tiêu Phú Quốc sẽ mang hình ảnh Kiên Giang nói riêng, Việt Nam nói chung vượt ra ngoài biên giới quốc gia, vươn lên trở thành một thương hiệu nông sản nổi tiếng ■